

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 9. oktober 2009
Kontor: Færdsels- og våben-
kontoret
Sagsnr.: 2009-150-1367
Dok.: KGA40460

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1277 (Alm. del), som Folke-
tingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. september 2009.
Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Jakob Axel Nielsen
fg. justitsminister

/

Anette Arnsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1277 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes redegøre for baggrunden for, at anklagemyndigheden ifølge medierne i flere sager vælger at anke sager om ulovlig besiddelse af knive med henblik på strafskærpelse i form af fængsel, efter byretten har fastsat straffen til bødestraf, jf. artiklen ”Skaarup frygter sabotage af våbenloven” fra Altinget den 10. september 2009.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, som har oplyst følgende:

”Det følger af våbenlovens § 4, stk. 1, at det på offentligt tilgængelige steder, uddannelsessteder, i ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende er forbudt at bære eller besidde kniv eller dolk, medmindre det sker som led i erhvervsudøvelse, til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller har et andet lignende anerkendelsesværdigt formål. Forbuddet omfatter dog ikke foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position.

Overtrædelser af våbenlovens § 4, stk. 1, straffes efter lovens § 10, stk. 2, med fængsel indtil 2 år, under særlig formildende omstændigheder dog med bøde.

Strafbestemmelsen fik sin nuværende affattelse ved lov nr. 500 af 17. juni 2008 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven og lov om fuldbyrdelse af straf mv., som trådte i kraft den 1. juli 2008. Ændringen indebar bl.a., at maksimumstraffen for ulovlig besiddelse af knive på offentligt tilgængelige steder i førstegangstilfælde steg fra bøde til fængsel indtil 2 år.

Det fremgår af forarbejderne til ændringsloven, at man set i lyset af den seneste tids voldepisoder, der havde involveret brug af kniv, fandt behov for en betydelig skærpelse af straffene på dette område, således at det på en tydelig og forståelig måde blev tilkendegivet, at forbuddet mod at bære kniv på offentligt tilgængelige steder skulle overholdes.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at førstegangsovertrædelser af våbenlovens § 4, stk. 1, fremover som altovervejende hovedregel forudsattes straffet med en kort ubetinget frihedsstraf på 7 dages fængsel. For unge under 18 år kunne straffen dog gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste, hvis betingelserne herfor var opfyldt. Endvidere kunne der i tilfælde af særlig formildende omstændigheder – både for lovovertrædere over og under 18 år – idømmes bøde i stedet for fængsel.

Ifølge forarbejderne til lovforslaget kunne særlig formildende omstændigheder navnlig tænkes at foreligge i tilfælde, hvor en person oprindeligt havde haft et anerkendelsesværdigt formål (i våbenlovens forstand) med at bære eller besidde kniv på offentligt tilgængeligt sted, men på grund af f.eks. et svinkeærinde eller en forglemmelse efterfølgende var kommet i en situation, hvor besiddelsen ikke længere var lovlig. Der kunne således efter omstændighederne foreligge særlig formildende omstændigheder, hvis der f.eks. var tale om en person, som efter en arbejdsdag, fisketur, spejdetur eller lignende, hvor vedkommende lovligt havde båret eller været i besiddelse af en kniv, foretog et restaurationsbesøg med kniven i lommen eller tasken i stedet for at tage direkte hjem og dermed overtrådte forbuddet i våbenlovens § 4, stk. 1. Ved besiddelse af kniv på steder eller under omstændigheder, hvor der var en nærliggende risiko for, at der kunne opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter - f.eks. i værtshusmiljøer i aften eller nattetimerne – ville der dog ifølge forarbejderne kun sjældent foreligge særlig formildende omstændigheder, uanset om den pågældende person tidligere på dagen havde haft et anerkendelsesværdigt formål med at bære kniven.

Vedrørende anklagemyndighedens anke af byretsdomme i straffesager kan det oplyses, at anklagemyndigheden kun kan iværksætte anke, når der efter loven kan idømmes andre offentligretlige følger end bøde eller konfiskation for lovovertrædelsen. Da sager om ulovlig besiddelse af kniv ifølge våbenlovens § 10, stk. 2, kan straffes med fængsel indtil 2 år, kan anklagemyndigheden således frit anke byrettens domme i disse sager inden ankefristens udløb.

I praksis iværksætter anklagemyndigheden anke, hvis byrettens skyldsvurdering eller strafudmåling giver anledning til det. Det vil typisk være sager, hvor anklagemyndigheden vurderer, at tiltalte ikke er blevet fundet skyldig i det omfang, beviserne tilsiger det, og/eller anklagemyndigheden finder, at den af byretten udmålte straf ikke er i overensstemmelse med loven og dennes forarbejder eller den praksis, der har udviklet sig hos domstolene. Anklagemyndigheden anser det endvidere for sin opgave at anke domme i de tilfælde, hvor sagens afgørelse må anses for tvivlsom, og det efter anklagemyndighedens opfattelse er nødvendigt at få fastlagt en linje ved en højere retsinstans. I disse tilfælde bygger anklagemyndighedens beslutning om at anke således ikke nødvendigvis på et synspunkt om, at byrettens dom er urigtig, men på at det – ikke mindst på centrale områder som f.eks. våbenlovens forbud mod knive – er vigtigt at give domstolene mulighed for at udtale sig om forståelsen af lovgivningen.

For så vidt angår sager om ulovlig besiddelse af kniv kan det oplyses, at Procesbevillingsnævnet den 25. september 2009 har meddelt tilladelse til, at de domfældte i to sager kan få prøvet landsretternes ankedomme i Højesteret.

Den ene sag vedrører besiddelse af et multifunktionsværktøj med integreret knivsblad i en bil på offentligt tilgængeligt sted, og den anden sag vedrører besiddelse af hobbyknive i en bil foran et diskotek om natten. I begge sager havde landsretten ændret byrettens strafudmåling fra bøde til fængsel i 7 dage.

Sagerne er berammet i Højesteret den 7. december 2009, og Højesteret vil her få lejlighed til at tage stilling til, hvad der er domstolens endelige vurdering af de fortolkningsspørgsmål, som har været rejst i tilknytning til den omtalte strafskærpelse.

Ved skrivelse af 6. oktober 2009 har jeg fastsat retningslinjer til anklagemyndigheden om berosættelse af visse sager om ulovlig besiddelse af kniv, indtil Højesterets afgørelser i de ovennævnte sager foreligger. Ifølge disse retningslinjer skal knivsager sættes i bero, hvis der er berettiget tvivl om, hvorvidt der foreligger et anerkendelsesværdigt formål med besiddelsen af kniv, og/eller der er berettiget tvivl om, hvorvidt der foreligger særlig formildende omstændigheder.”